

DRŽAVNO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE 2023. 3. skupina (1. razred SŠ)

RJEŠENJA PISANE ZADAĆE ZA DRŽAVNO NATJECANJE IZ BIOLOGIJE
2023.

3. SKUPINA (1. razred)
UKUPNO 50 BODOVA

I. SKUPINA ZADATAKA – ukupno bodova: **16**

Tablica za vrednovanje izvođenja praktičnoga rada (ispunjava ocjenjivač – član Državnoga povjerenstva)

R. br.	Element koji se vrednuje pri izvođenju praktičnoga rada	Ostvareno bodova (0 – neuspješno; 1 – uspješno)				
1.	Tvari se prilikom vaganja ne rasipaju, a radna jedinica ostaje uredna.	☐ 0 ☐ 1				
2.	Preciznost odvage ($\pm 0,5$ g).	☐ 0 ☐ 1				
3.	Preciznost temperiranja vode (± 1 °C).	☐ 0 ☐ 1				
4.	Urednost i preciznost prilikom prelijevanja vode u bocu.	☐ 0 ☐ 1				
UKUPNO OSTVARENO BODOVA za izvođenje praktičnoga rada		<table border="1"> <tr> <td colspan="2">Izvođenje praktičnoga rada</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="width: 40px;"></td> </tr> </table>	Izvođenje praktičnoga rada		4	
Izvođenje praktičnoga rada						
4						

Napomena (zadatak 1.): Potpuno točno riješen zadatak donosi **1 bod**.

Priznaju se i drugačije oblikovani, ali točni odgovori u tablici.

Djelomično točno riješen zadatak **NE donosi bodove**.

1.	Slovo na skici	Tvar	1. pitanje	
		A	CO₂ ili ugljikov dioksid ili ugljikov(IV) oksid	1
	B	pjena (CO₂ s otopinom)		
	C	otopina tvari (šećera), vode i kvasca		

Napomena (zadaci 2. – 5.): Potpuno točno riješeni zadaci donose **1,5** ili **2 boda**, kako je navedeno u kućici uz pojedine odgovore. Predložena je jedna varijanta točnih odgovora, no priznaju se i drugačije oblikovani, ali potpuno točni odgovori. Djelomično točno riješeni zadaci **NE donose bodove**.

2.	Istraživačko pitanje:	2. pitanje
	Može li kvasac napuniti balon?	1,5

3.	Radna hipoteza:	3. pitanje
	Kvasac diše i proizvodi plin koji puni balon.	1,5

4.	Objašnjenje:	4. pitanje
	Omogućuje proces staničnoga disanja.	2

5.	Objašnjenje:	5. pitanje
	Optimalna temperatura za rast i razvoj kvasca.	2

Napomena (zadatak 6.): Potpuno točno riješen zadatak donosi **2 boda**.
Djelomično točno riješen zadatak također donosi bodove – točno naveden proces bez navođenja plina, kao i točno naveden plin bez navođenja naziva procesa donosi **1 bod**.

6.	Proces:	alkoholno vrenje	6. pitanje
	Plin:	CO₂ ili ugljikov dioksid ili ugljikov(IV) oksid	2

Napomena (zadatak 7.): Potpuno točno riješen zadatak donosi **2 boda**.
Priznaje se i drugačije oblikovano, ali potpuno točno objašnjenje.

7.	Objašnjenje:	7. pitanje
	Omogućava kruženje ugljika.	2
	ili	
	Sudjeluje u procesu fotosinteze.	
	ili	
Reducira se do ugljikohidrata (šećera) u procesu fotosinteze.		
ili		
Nastaje kao produkt staničnog disanja.		

II. SKUPINA ZADATAKA – ukupno bodova: 2

Napomena (zadatci 8. i 9.): Svaki točno riješen zadatak donosi 1 bod.
Ako je upisano više od jednoga odgovora – zadatak **NE donosi bodove.**

8.	D.	8. pitanje		9.	D.	9. pitanje	
		1				1	

III. SKUPINA ZADATAKA – ukupno bodova: 4

Napomena (zadatci 10. i 11.): Svaki točno riješen zadatak donosi 2 boda.
Djelomično točno riješen zadatak također donosi bodove (svaki točan odgovor – 1 bod).
Ako je upisano više od dva odgovora – zadatak **NE donosi bodove.**

10.	C.	E.	10. pitanje		11.	B.	E.	11. pitanje	
			2					2	

IV. SKUPINA ZADATAKA – ukupno bodova: 28

Napomene (zadatak 12.):

Čestica 12.1.: U cijelosti točno riješen zadatak donosi **3 boda**, pri čemu se za potpuno točno riješen shematski prikaz hranidbene piramide dodjeljuje **1 bod**, a za u potpuno točno objašnjenje **2 boda**. *Priznaje se i drugačije oblikovano, ali potpuno točno objašnjenje.* **Djelomično točni** odgovori (unutar shematskog prikaza ili objašnjenja) **NE donose bodove.**

Čestica 12.2.: U cijelosti točno riješen zadatak donosi **3 boda**. *Priznaje se i drugačije oblikovano, ali potpuno točno objašnjenje.* **Djelomično točno** riješen zadatak također **može donositi bodove** – točno naveden naziv organizma bez točnoga objašnjenja donosi **1 bod**, dok točno objašnjenje bez navedenoga naziva organizma **NE donosi bodove.**

12.	12.1.		12. pitanje	
			6	

		Objašnjenje:	
		Razgradnja mrtve organske tvari u jezeru. ili Sudjeluju u procesu kruženja tvari razgradnjom uginulih organizama.	
	12.2.	Naziv organizma (tkivo uzorka 3):	štuka
		Objašnjenje:	
	Štuka je vršni predator u čijem se tkivu nalazi najveća koncentracija DDT-a jer se procesom biomagnifikacije koncentracija otrova povećava duž hranidbenog lanca.		

Napomene (zadatak 13.):

Čestice 13.1. do 13.6.1.: Svaki **potpuno točan** odgovor donosi **2 boda**. Predložena su točna objašnjenja, no priznaju se i drugačije oblikovani, ali potpuno točni odgovori. **Djelomično točno** riješeni zadatci **NE donose bodove**.

Čestica 13.6.2.: **Potpuno točno riješena** čestica donosi **3 boda**. **Djelomično točno riješena** čestica također **može donositi bodove** prema sljedećem kriteriju:

5/5 = 3 boda; 4/5 = 2 boda; 3/5 = 1 bod; 2/5, 1/5 i 0/5 = **NE donosi bodove**.

13.	13.1.	Ušteda energije prilikom prehrane. ili Lakši pronalazak hrane.	13. pitanje
	13.2.	Šarena jaja teže se uočljiva u okolišu, kao što se i ptic bojom perja uklapa u okoliš.	
	13.3.	<i>Dvije prednosti od navedenih:</i> Zaštita kolonije. Lakše uočavanje predatora. Lakša zaštita mladih. Veća šansa preživljavanja.	
	13.4.	Pijenje slane vode. ili Konzumacija ribe i drugih morskih organizama.	
	13.5.	Manje mladih galebova. ili Smanjenje populacije galebova. ili Odlazak jedinki galebova iz pojedinih sredina.	
			15

13.6.	13.6.1.	Razlika u dostupnim ostalim izvorima hrane.				
	13.6.2.	A.	B.	C.	D.	E.
		N	N	T	N	N

Napomene (zadatak 14.):

Čestica 14.1.: Točno riješen zadatak donosi **3 boda**. Djelomično točno riješen zadatak također donosi bodove (svaki točan odgovor – 1,5 bod). Ako je upisano više od dva odgovora – zadatak **NE donosi bodove**.

Čestice 14.2. i 14.3.: Svaki potpuno točan odgovor donosi **2 boda**. Predložena su točna objašnjenja, no priznaju se i drugačije oblikovani, ali potpuno točni odgovori. Djelomično točno riješeni zadatci **NE donose bodove**.

14.	14.1.	C.	D.		14. pitanje
	14.2.	Povećani salinitet rijeke Po uzrokovao je oštećenja biljnih stanica i venuće biljaka.			7
	14.3.	Plinovi iz industrijskih postrojenja uzrokuju nastanak kiselih kiša što dovodi do oštećenja biljaka u šumskom sastavu Gorskoga kotara te se ispiru minerali iz tla.			